

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

17 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Diaconu Iurie și Boico Victor,

juducând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței nr. 86 a Tribunalului Militar al Diviziei motorizate de gardă nr. 25 din 29 iulie 1946, în cauza penală privindu-i pe

Erhan Gheorghii Xxxxx, a.n. xxxx,
locuitor al s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, RSSM;

Morozean (Erhan) Ștefan Xxxxx,
a.n. xxxx, locuitor al s. Xxxxx, r-nul
Xxxxx, RSSM.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința nr. 86 a Tribunalului Militar al Diviziei motorizate de gardă nr. 25, din 29 iulie 1946, Erhan Gheorghii a fost condamnat în baza art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

1.1. Prin aceeași sentință, Morozean (Erhan) Ștefan a fost condamnat în baza art. 58-1 lit. a) Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Erhan Gheorghii a fost recunoscut vinovat pentru faptul că, la data de 10 iulie 1946 a dezertat din armata sovietică și a plecat definitiv cu traiul în România.

Inculpatul Morozean (Erhan) Ștefan a fost recunoscut vinovat pentru faptul că, în anul 1941, la începutul războiului, a rămas pe teritoriul ocupat al Basarabiei, iar în luna septembrie 1942, a fost mobilizat în armata română până la demobilizare, ulterior și-a făcut actele pe numele Morozean, s-a căsătorit cu româncă Axenti Olga, și a rămas cu

traiful pe teritoriul României.

În cadrul ședinței de judecată, inculpații Erhan Gheorghii și Morozean (Erhan) Ștefan și-au recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii și prin declarațiile sale, au susținut învinuirea imputată.

3. Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Erhan Gheorghii și Morozean (Erhan) Ștefan.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că în cadrul judecării cauzei penale în privința lui Erhan Gheorghii și Morozean (Erhan) Ștefan, a fost încălcat dreptul condamnaților la apărare, deoarece cauza a fost examinată în lipsa unui apărător, participarea căruia era obligatorie.

Astfel, sentința de condamnare adoptată în privința lui Erhan Gheorghii și Morozean (Erhan) Ștefan, constituie o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în CEDO, și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, ceea ce potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, reprezintă viciu fundamental care în cadrul procedurii precedente, a afectat hotărârea pronunțată.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de

Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice. Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, prin sentința nr. 86 Tribunalului Militar al Diviziei motorizate de gardă nr. 25 din 29 iulie 1946, Erhan Gheorghii și Morozean (Erhan) Ștefan au fost condamnați pentru săvârșirea infracțiunii de „trădare de patrie” în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice

persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Erhan Gheorghii în baza art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR și a lui Morozean (Erhan) Ștefan în baza art. 58-1 lit. a) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, se casează sentința nr. 86 a Tribunalului Militar al Diviziei motorizate de gardă nr. 25 din 29 iulie 1946, cu încetarea procesului penal în privința lui Erhan Gheorghii condamnat în baza art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR și a lui Morozean (Erhan) Ștefan condamnat în baza art. 58-1 lit. a) Cod penal al RSFSR.

Erhan Gheorghii și Morozean (Erhan) Ștefan, sunt reabilitați în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată, pronunțată la **17 mai 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Boico Victor